

MARIBORSKI

Političen list.

*P. n. Državna licij. knjiznica
Ljubljana*

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 6:50 mesečno,
četletno K 19:50.
Če pride naročnik sam v upravništvo po list: Me-
sečno K 6:— — Inzerati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik popoldne.

Posamezna številka stane 40 vin.

Uredništvo in uprava:

Mariborska tiskarna (Edm. Schmidova
ulica št. 4.)

Telefon uredništva št. 276, uprave št. 24.

Demisija vlade.

LDU Beograd, 14. februarja. Presbiro poroča uradno: Vlada je demisionirala.

Pred rešitvijo vladne krize.

(Izvirna poročila „Mariborskemu delavcu“.)

Narodno predstavništvo sklicano k izrednemu zborovanju.

Beograd, 16. februarja. Narodno predstavništvo je pozvano za danes popoldne ob 4. uri k izrednemu zborovanju, na katerem bo sporočil dosednji predsednik narodnega predstavništva, da je vlada demisionirala.

Avdijenca pri regentu.

Beograd, 15. februarja. Prestolonaslednik regent Aleksander je sprejel danes v avdijenci Vesnića in Protića.

Seja opozicionalnega bloka.

Beograd, 15. februarja. Po avdijenci Vesnića in Protića pri regentu Aleksandru je imel opozicionalni blok sejo, na kateri se je razpravljalo o novem položaju. Rezultat seje še ni znan.

Vest o Kolčakovi smrti se potrjuje.

DKU London, 14. februarja. (Brezlično.) Vest o Kolčakovi smrti se potrjuje. Admiral Kolčak je bil 7. t. m. zjutraj tri ure po izrečni obsodbi v Irkutsku ustreljen.

Demisija španske vlade.

DKU Madrid, 14. februarja. Vслед ostavke ministra za delo je podala celokupna vlada svojo demisijo. Ker je kralj Alfonz zagotovil vladi svoje zatiranje, ostané sedanji kabinet Allende-Salazarja. Ministrski predsednik prevzame listnico ministra za delo.

Delo vrhovnega sveta.

DKU London, 14. februarja. (Reuterjev urad.) Vrhovni svet je odobril besedilo note Nemčiji in Holandski glede izročitve vojnih krivcev in bivšega nemškega cesarja. Madžarski mirovni delegaciji se je dovolil enotedenski rok v svrhu predaje naknadnih not. Na to se je začel vrhovni svet posvetovati o rešitvi jadranskega vprašanja.

Nepotrjena vest.

DKU Pariz, 14. februarja. (Brezlično.) „Tems“ poroča iz Črnogore, da je jugoslovenska vojska izpraznila Podgorico, ker preti mestu nevarnost od črnogorskih ustaških tolpe.

Tajna konferenca mednarodnih komunistov.

DKU Amsterdam, 15. februarja. „Allgemeen Handelsblad“ poroča: V prvi polovici tekočega meseca se je vršila tu tajna mednarodna komunistična konferenca, kateri je dala ruska sovjetska vlada na razpolago diamantov, biserov in dragih kamnov v vrednosti 20 milijonov rubljev za pisarno izvrševalnega odbora. Izrecno se je ugotovilo, da je naloga te pisarne, podpirati vsako revolucionarno stavko. Pisarna je otvorila podružnice v Severni Ameriki, Španiji in Mehiki. Na konferenci je bil sprejet sklep po katerem naj mednarodna komunistična stranka poskuša pridobiti v svoje roke vse strokovne organizacije.

Vihar v Ameriki traja dalje.

DKU Pariz, 14. februarja. „Daily Mail“ poroča iz Združenih držav, da trajajo viharji še vedno dalje. Newyork se nahaja v silno nevarnem položaju. Promet je popolnoma pretrgan, pristanišče opustošeno, tako da zamorejo voziti le maloštevilne ladije, toda še tiste v vedni nevarnosti, da se potope. Škoda se ceni na 25 milijonov frankov na dan. Celokupna škoda znaša doslej 175 milijonov frankov.

K vladni krizi.

Nakaj nad eno leto živimo v svobodni Jugoslaviji, toda naše notranje življenje se še ni prav nič konsolidiralo v korist našega zunanje-političnega položaja. Neprestane krize v centralni vladi že od vsega začetka niso ugodno uplivala na ugled naše države v zunanjem svetu. Kako naj verujejo naši močni nasprotniki v našo moč, če pa nismo zmožni niti doma urediti svojih političnih razmer tako, kakor bi bilo treba!

Takozvana opozicija si šteje menda v posebne zasluge svoje razdiralno delo, s katerim onemogočuje vsak miren razvoj našega notranje-političnega življenja. Komaj je minula ena kriza, že je druga na površju ali bolje rečeno, naša vlada se nahaja neprestano v krizi. Tako hočejo ljudje, katerim ni za dobrobit države in naroda.

Demokratsko-socialistična vlada je morala po zadnji krizi začeti takorekoč vse znova in vendar je storila v malem času toliko, da je lahko ponosna na svoje delo. Medtem pa je opozicija smatrala, da mora vreči sedanjo vlado iz strankarskih ozirov neglede na to, če je to v korist naše notranje in zunanje politike. Ker je opozicija v zadnjem času mislila, da je dovolj močna, da sestavi svojo vlado, se je začela pogajati za ministrske stolice. Sestava koncentracijskega kabineta se je izjalovila, ker so vladne stranke izjavile, da ne morejo delati skupno z onimi, ki so do sedaj ovirali parlamentarno življenje v državi. Nato je vlada podala svojo ostavko, katero je regent sprejel. Opozicija naj torej skuša sestaviti vlado brez demokratov in socialistov. Če se ji to posreči, pa je drugo vprašanje.

Na vsak način pa je zasluga opozicije, da se bodo volitve v državni zbor oziroma konstituanto zavleklo, ker hoče opozicija, da narodno predstavništvo zboruje najmanj dva meseca v svrhu rešitve volilnega reda. Če bo imela opozicionalna vlada zadostno število za potrebni kvorum v parlamentu, pa je zopet drugo vprašanje.

Tako smo prišli »srečno« zopet v novo krizo, ki bo brezdvomno poslabšala naš ugled na zunaj. Zlasti Italija bo v očigled rešitve jadranskega vprašanja, dobila novega poguma, da se posluži naših notranjih zmed v dosego svojih imperijalističnih ciljev v škodo našega naroda.

Slovenci! Slovenke! govorite povsod samo slovenski!

Turško vprašanje.

K onim trdim orehom, ki naj jih zgrudi pariška mirovna konferenca, spada tudi turško vprašanje. Doslej se je o tem vprašanju že mnogo razpravljalo, še več pa pisalo, toda do gotovega rezultata še ni prišlo. Kakor povsod tako igrajo tudi pri tem vprašanju precej veliko ulogo različne večalimanj očitne rivalitetne intrige antantnih velesil. Predvsem pa Francije in Anglije, seveda ima, kakor povsod tudi Italija tu svoje prste vmes. Dolgo časa je izgledalo, da se bo Turčija sploh izbrisala iz imenika držav. Njene pokrajine naj bi pripadle deloma različnim drugim državam, deloma bi postale nekaki mandati velesil, iz ostanka pa bi se stvorile nove narodnostne države. Kakor nikjer, tako se tudi tu ni vprašalo prizadetih narodov, kaj hočejo in kaj bi bilo njim pray, ampak se dela po slavnom imperijalističnem receptu, katerega blagoslov smo tudi mi prebridko izkusili. Ljubosumnost med mogočniki pa se izprevrže mnogokrat v korist malih, za katerih kožo se vadija. To pravilo se je pokazalo tudi sedaj v vsej svoji veljavi. Antanta je bila mnogo časa v skrbeh, kaj bi s Turčijo, a osobito s Carigradom, sedaj pa, ko se mu šteče nobena velesila odreči ter zahtevajo mandat nad njim skoro vse istotako Anglija kakor Francija in Italija, so prišli na novo idejo, da hočejo Carigrad še nadalje prepustiti Turčiji. Tudi na popolno razdelitev otomanske države se danes ne misli več. Tako bo „bolni mož ob Bosporu“ še nadalje ostal v svojih starih pozicijah, za kar se ima zahvaliti izključno le ljubosumnosti med antantnimi velesilami.

Turčija torej ne bo izbrisana z zemljevida, ampak bo okrnjena životarila še nadalje. Zavezniki so se sporazumeli v toliko, da se odvzamejo Turčiji Mezopotamija, Sirija, Palestina in Arabija. Grčija dobi na maloazijski obali ono, kar ji je bilo že poprej določeno, Italija in Francija bosta imele le neke privilegije s posebnim ozirom na trgovino. Armenija dobi autonomijo, vendar še ni povsem jasno, ali ostane vrhovno še nadalje pod Carigradom, ali ji bodo mogočni sodniki v Parizu dooločili kakega drugega „jeroba.“ Tako so se modri možje ognili medsebojnih konfliktov, kar priznava francoska diplomacija sama.

Širite naš list!

Božena Nemcova in Jugosloveni.

Češki narod slavi te dni stoletnico svoje največje pisateljice Bož. Nemcove. Akademija, gledališča, prosvetna in ženska društva slave njen spomin z raznimi prireditvami. Saj je bilo delo te velike češke žene tako vsestransko, da se v vseh panogah nar. življenja pozna njen vpliv. Celó svoje življenje in delo je žrtvovala za narodno stvar. Bila je izraz češke ženske narodne sile, ki je rešila češki narod pred poginom. Božena Nemcova je vzrastla iz slovanske romantične šole in je zato prišla v zvezo tudi z drugimi slov. narodi posebno z Jugosloveni, ki so bili vsled skupne države tesno združeni s Čehi in so zvesto prisegali na ono slovansko misel, ki se je širila iz Prage.

Bož. Nemcova je bila rojena na Dunaju 5. februarja 1820 l. in je umrla v Pragi l. 1862. Leta 1837 se je omožila s finančnim uradnikom Jos. Nemcem in je prebivala z njim v raznih krajih češke dežele. Kmalu po poroki je dobila v roke češke knjige, prej je bila vzgojena nemško, in je začela pisati češko. L. 1841 je prišla v Prago in tam se je

Tekoči računi.

60.000 . . .

Na kongresu delegatov jugoslovenskih dobrovoljcev je obnovil g. Subašić zakletev v imenu 60.000 naših organiziranih dobrovoljcev, ki so se borili na strani antante za svobodo našega celokupnega naroda. Če nihče, tedaj so bili poklicani naši dobrovoljci, da storijo svojo dolžnost. »Ne s krikom, ker žvenk našega orožja že poznajo, ne z uličnimi manifestacijami, ker pred njimi najbolje manifestirajo naše zmage — temveč s ponovitvijo zakletve naše narodu in kralju, ko smo že položili v Rusiji, Ameriki, Franciji, Italiji in Solunu — zakletev, ki ni bila niti v najstrašnejših trenutkih ne prelomljena niti omajena, — zakletev, ki maščuje našo kri samo s krvjo. Zakletev, ki je s kostmi najboljših naših tovarišev sezidala ta hram svobode, zakletev, ki nam da preje umreti, dokler ne osvobodimo ognjišča in deco onih tovarišev naših iz Primorja, ki so žrtvovali svojo mladost, svoje življenje na Dobrudži, v Macedoniji in Albaniji. Zakletev, ki nas veže tako dolgo, dokler ne bo poslednja ped naše zemlje osvobodena v objetju naše svobodne domovine.« Mirovni konferenci pa je poslal kongres brzojavko, ki se konča: »Naše osvetniške nože, s katerimi smo v vaših redovih šli v boj, še nismo odložili in nočemo odložiti tako dolgo, dokler ne vidimo, da je popolnoma zavlada pravica na obzorju našega novega življenja in da maščevanje ni več potrebno.« — Tako govori vojska dobrovoljcev, ki je dokazala z dejanji, kako se je treba vojevati za svobodo.

Šusteršičev duh.

Kako ščitijo klerikalci edinstvo države, je povedal te dni »Slovenec«, ki piše: »Resnica je, . . . vse kar smo do sedaj prejeli iz Beograda, naš navdaja s strahom in bojaznijo, da nas bodo potegnili še globlje v prepad.« Tako pišejo pristaši one stranke, katere poslanci so skoraj neposredno pred prevratom v dunajski poslanski zbornici bili pripravljeni umreti za cesarja in avstrijsko državo, one stranke, ki je ob prevratu proglašala slovensko republiko, one stranke, ki je pozneje skupno s srbskimi radikali v centralni vladi toliko škodovala politični in gospodarski edinosti naše skupne države.

zbrala okoli nje literarna družba. V to družbo so prišli tudi naši tedanji Ilirci: Gaj, Stanko Vraz, Fr. Kurdal, Ljub. Nenadovič, Spasič i. dr. Na ta način je uplivala Bož. Nemcova tudi na naše ženstvo. V Gajeji »Danici« je izšel prevod njene pesmi »Ženam češkim« pod naslovom »Ženam Slavskim« v prevodu Milice Ž . . . Stanko Vraz, ki je bil l. 1845. v Pragi, je bil ves navdušen, ko je videl češko pisateljico: »Krasen in znamenit pojav je pri vas Bož. Nemcova — piše prijatelju Erbenu — bistra glava in plemenito srce.« Bož. Nemcova se je v tej dobi posebno zanimala za nar. pripovedke: zbirala jih je najprej po čeških in slovaških krajih in potem je začela zbirati druge slovanske bajke. Tako je posegla tudi po zbirki srbskih narodnih pravljic od Vuká Karadžića in jih je nekaj prevedla. Istotako se je zanimala za slovanske narodne šege in navade: njen mož je prišel na službo v Beljak, seznanil se je z Matijo Majerjem-Ziljskim in Matija Majer je poslal češki pisateljici popis naših Ziljanov. (Narodna slavnost Slovencev v ziljski dolini na Koroškem«). Prijatelj Božene Nemcove Helcelet je prevajal Prešernove pesmi, tako je spoznala

Diskreditirati pred ljudstvom naše državno in narodno središče, je eden glavnih namenov klerikalne separatistične politike. Šusteršičev duh sovraštva do naših bratov Srbov še vedno veje v posvečenih možganih slovenskih klerikalcev.

Dnevne vesti.

Zasluzeno odlikovanje. Umirovljeni polkovnik Milan Pri bi č e v i č, bivši predsednik »Narodne obrane,« je bil odlikovan z zlato kolajno za hrabrost.

Ruski kružok. Nocoj ob 8. uri je stanek v pritličju drž. realke za vse one, ki se žele učiti ruščine.

Sokol in klerikalci. Herod in Pilat sta si podala tudi v Sloveniji roko, da obsodita Kristusa še enkrat v smrt. Tako piše »Straža« in svari katoliške očete, naj ne pošiljajo svojih otrok k Sokolu, katerega delovanje v narodnem in kulturnem oziru v mestih, trgih in po deželi bo rodilo »sad nevere v najširših masah. Nrvni čut v mladini in narodu bo zamrl.« Kakor vedno in povsod, kjer gre za narodnost in prosveto, tako vidijo klerikalci tudi v Sokolu svojega nasprotnika, ki se bori za duševni in telesni razvoj naše mladine, da se ne pokvari pod uplivom nazadnjaške vzgoje v klerikalnih organizacijah. Prav ima sokolski starosta dr. L. Popović, ki pravi, da nima narod nevarnejšega in strastnejšega sovražnika od klerikalcev. Naša sokolska mladina, ki jo hočemo vzgojiti v narodno zaveden in napreden rod, pa je veliko manj pokvarjena nego otroci zaslepljenih klerikalnih pristašev, ki pustijo, da se njih deca vzgojuje pod pritiskom napačne morale, ki rodi žalostne sadove prepoznega spoznanja.

Zoper navijanje cen je izšla nova naredba, ki omogoča kazensko postopanje tudi onih oseb, ki za svoje obrtno delo ali za svoja popravila zahtevajo prekomerne cene. Kdor za izdelovanje ali popravo obrtnih izdelkov, ki spadajo med življenske in gospodarske potrebščine, zaračuna prekomerne cene, zapade kazni političnega oblastva in sicer se kaznuje z globo do 20.000 K in z zaporom do 7 mesecev. Ponovno kršenje te naredbe ima za posledico izgubo obrtniške pravice.

»Turnhalle« na mestni realki se še vedno blesti v svojih umazanih zaprašenih črkah, čeprav smo na to bleščanje že enkrat opozorili merodajne faktorje. Mogoče pa služi ta »bles-teči« napis mesto razsvetljave ponoči?

Zamenjavanje kronskih bankovcev avstroogrške banke za kronskodinarske bankovce začne se pri nas dne 16. februarja t. l. Zamenjavali se bodo samo bankovci Avstroogrške banke po 20, 50, 100 in 1000 K, ki so pravilno kolkovani. Te bankovce bodo po vsej Sloveniji zamenjavali

pisateljica tudi našega pesnika. Pisma, ki jih je pisal njen mož iz Beljaka, kažejo kako se je dogajalo v oni dobi pri nas.

Leta 1855. je izšla »Babica«, najlepše delo v tedanji češki literaturi in bilo je naravno, da smo ga Slovenci kmalu dobili v svojem prevodu. Pozneje je izšel ta prevod v »Nar. biblioteki« in v tej izdaji je nam danes na razpolago po naših mariborskih knjigarnah. Bilo bi želeli, da bi dobili nov poln prevod z ilustracijami, da bi imeli to lepo delo v vsaki naši hiši. Isto velja glede njenih nar. pravljic, ki spadajo med najlepša dela slovanske mladinske književnosti. Češke izdaje teh bajk z umetniškimi ilustracijami tvorijo pravi zaklad otroških in domačih knjižic: bilo bi lepo, ko bi tudi mi z njimi obogatili svoje skromno mladinsko slovstvo. S tem bi najlepše proslavili stoletnico te velike češke žene, ki je bila po duši Slovanka in po srcu umetnica. Njeno življenje je bilo boj za narodni jezik in umetnost, odpor proti tujstvu in v svoji bedi je vstrajala do konca proti vladi, ki je takrat zatirala slov. narode. Verovala je v veliko bodočnost, ki je danes prišla.

davčni uradi in sicer vse štiri vrste kronskih bankovcev, le ljubljanska dva davčna urada samo bankovce po 20, 50 in 100 K. Tisočake bo zamenjavala v Ljubljani samo finančna deželna blagajna na Krekovem trgu. Tudi podružnici Avstroogrske banke v Ljubljani in Mariboru bosta sprejemali v zameno, pa samo bankovce po 20, 50 in 100 kron. Od 1. februarja t. l. dalje so novi bankovci Narodne banke SHS splošno zakonito plačilno sredstvo v celem kraljestvu, tako, da se z njimi plačujejo polnoveljavnost vse obveznosti, dogovorjene v kronah ali dinarjih. Upnik nima pravice zahtevati od dolžnika plačilo v kronskih bankovcih Avstroogrske banke ali v dinarskih bankovcih Narodne banke kraljevine Srbije. Vsakdo mora vzeti za plačilo nove kronskodinarske bankovce. Dne 15. marca t. l. prenehajo biti kronski bankovci Avstroogrske banke po 20, 50, 100 in 1000 K pri nas splošno zakonito plačilno sredstvo. Ostanjejo pa še nadalje v prometu kronskih bankovci po 1, 2 in 10 K. Ti se bodo vzeli pozneje iz prometa. — Delegacija ministrstva financ za Slovenijo in istrsko v Ljubljani.

Okraski mariborskega mesta. Okraski so povsod lepa reč, posebno mesto ne sme biti brez njih, tako si mislijo naši estetični trgovci, ki še doslej niso dali odstraniti zidov neštevilnih hiš svoje velikanske nemške reklame, ki pa so vsled vremenskih nezdod postale že čisto — futuristične slike, tako da človek res ne ve, kaj da pravzaprav predstavljajo. Kaj si mora misliti tujec, ki ga privede pot v naše mesto?

Ekspozitura urada zoper verižnike in navijačce cen v Mariboru še ne posluje, zato se še ne morejo zabeležiti uspehi tega urada. Pač pa skrbi policijski komisariat, da se verižnikom, tihotapcem in navijačcem cen v Mariboru ne godi ravno preveč dobro. Naša policija pa se svojimi uspehi noče hvaliti, kakor ljubljanska, zato izgleda, kako da bi bili verižniki pri nas na varnem. To naj vzamejo na znanje oni verižniki in tihotapci, ki si mislijo na naš sobotni poziv preseliti v Maribor. Sicer pa naj se ne hudujejo, če jih je »Delavec« speljal v past, temveč naj bodo pri takih povabilih v bodoče previdni, ker v sedanjih časih človek nikoli ne ve, kakšne namene zasleduje oni, ki vabi v posete.

Sokolski ples v Narodnem domu je bil prijeten domač večer, na katerem so se v prijateljski družbi našli vsi prijatelji sokolstva. Mladina se je naplesala dovolj. Ples je trajal do 4. jutraj.

Pešizlet »Mariborskega Sokola« v Fram se je vršil včeraj popoldan. Zbralo se skoraj 100 članov, sokolic in naraščaja, ki so z veselimi srcem korakali skozi lepi skoraj pomladanski dan proti Framu. Tam so se odpočili v gostilni Turner. Obenem se je ustanovil framski odbor.

Ples požarne brambe pri Götzu je bil v kljub dvojezičnosti nemški. Udeležba je bila velika, bilo je tudi mnogo slovenskih gostov.

Ples poštnih uslužbencev v kazinskih prostorih je bil prav dobro obiskan. Vladalo je pravo predpusno razpoloženje. Prostorji so bili zelo ukusno okrašeni, paviljoni lepo okrasbljeni.

Za božičnico dijakom-beguncem so darovali: Gospa Dr. Lipold 50 K, Podruž. Ljublj. Kred. banke v Mariboru 100 K, Podruž. Anglo-avstr. banke v Mariboru 100 K, Podruž. Jadran. banke v Mariboru 100 K, Marib. eskomptna banka 200 K; gosp. Toman, ravnat. Mar. esk. b. 100 K, Petovar Lovro 50 K, Dr. Brence 20 K, Jos. Mislj 20, Fran Sancin 20 K, Dinko Pivec 20 K, Janko Trošt 20 K, Rudolf Kompara 50, Roman Šmuc 20 K, Valentin Jančič 5 K, Rud. Vodeb 10 K, Ljud. Kranje 10 K, Domine Lušin 10 K, Ljudevit Piano 10 K, Rudolf Hrovat 10, Viktor Perne 10 K, G. Stuhec 10 K, Jos. Prosenah 10 K, G. Majar 10 K (zadnji 9 vsi pri Mesni hranilnici); Vesela družba Primorcev 64 K, Planinšek 10 K, Kosič

100 K v Limbušu dne 21. decembra 1919 nabranih 180 K, isto v Pekrah 11. januarja 1920 22 K, oboje izročil g. Drago Cibic. »Šolski ods. k« se vsem darovalcem prisočno zahvaljuje in prosi nadaljnjih prispevkov na naslov blagajnika prof. V. Cotiča, Bismarckova ulica 17/II.

Tisočkronski bankovci s ponarejenim kolkom in žigom. Ob meji je v prometu mogo tisočkronskih bankovcev s ponarejenim kolkom. Kolki niso perforirani in imajo veliko bolj temno barvo kakor pravilni koleki. Skoro vsi ti bankovci, so čez kolek žigosani z žigom: »Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru,« ki seveda ne eksistira in je tedaj tudi ponarejen. Da so koleki ponarejeni, se da spoznati na prvi pogled, ker so isti izpeljani v zelo temno modri barvi.

Cenejša moka še ni dospela. Kakor hitro pride in se bo razdelitev lahko vršila, se bo razglasilo.

Narodni Svet za zasedeno ozemlje naznanja, da se je preselila njegova pisarna iz Narodnega doma v lasten lokal v Sodni ulici št. 32. pritličje.

Darovi. Za vence na krsto pokojnega reškega prvoboritelja Bakarčiča so darovali policijski uradniki 113 K; g. Polimante pa je nabrala v begunskih damskih krogih 223 60 K. Srčna hvala!

Velika gledališka reduta. Govori se baje, da bo pri veliki gledališki reduti, ki se vrši v vseh prostorih gledališča, prenapolnjeno. Naj služijo sledeče številke v dokaz, da to ni mogoče. V plesnih dvoranah ima najmanj 1000 ljudi prostora, v gledališče gre 700 ljudi, torej ker sta dva kabareta bo to noč šlo v gledališče 1400 ljudi, skupaj torej gre v vse prostore prav komodno 2400 ljudi. Mesta bo torej dovolj. Kar lazi in plazi, naj pride jutri na reduto, kesal se bo oni, ki ne pride. Na veliko gledališko reduto pridejo oni, ki ne bodo v maski, v čisto navadni promenadni obleki.

»Slovensko trgovsko in obrtno društvo v Mariboru« ima svoj redni občni zbor dne 1. marca 1920 v Narodnem domu ob osmi uri zvečer. Vzpored: 1. Pozdrav in poročilo predsednika; 2. poročilo tajnika; 3. poročilo blagajnika; 4. poročilo računskih pregledovalcev; 5. absolutorij; 6. volitev odbora in računskih pregledovalcev; 7. Slučajnosti. Na zanesljivo udeležbo vabi odbor.

Plesna šola 11. tečaj »Slovenskega trgovskega in obrtnega društva v Mariboru« se začne v četrtek dne 19. februarja 1920. Vrši se v mali dvorani Narodnega doma vsak torek in četrtek od 8. do 10. ure zvečer. Prijave sprejema društveni tajnik g. Ferdo Leskovar v torek, 19. t. m. pred začetkom prve učne ure od pol osme do osme ure zvečer v plesni dvorani.

Koncesionirana prtljažno - dostavna služba. Tvrška St. Tončič je otvorila na mariborskem glavnem kolodvoru pri izhodu prtljažno dostavno službo. Tvrška dostavi vso potno in ročno prtljago kakor tudi ekspresno blago takoj po prevzetju narčila še isti dan na kolodvor ali iz kolodvora. Potujočemu občinstvu se ta tvrška najtoplejše priporoča.

Kulturni pregled.

F. M. Dostojevskij: Bele noči. Mali junak. Preložil dr. Vlado Borštnik. Natisnila in založila Zvezna tiskarna v Ljubljani, 1920, M. O. 152 strani. Cena broš. 10 K, vezanemu izvodu 12 K. — 10.—12. snopič »Narodne knjižnice« nam prinaša v dovršenem prevodu Dostojevskega sentimentalni roman »Bele noči« in novelo »Mali junak«. Prvo delo je ljubka povest o sanjarju in nesrečni deklici, zgodba dveh src, ki iščeta uteho drugo pri drugem v svoji osamelosti, zapuščenosti in nesreči. Mali junak je prelestna psihološka slika iz one otroške dobe, ko začne zoreti v človeku nezavestno spoznanje samega sebe, ko se začne porajati spolni nagon s svojimi duševnimi boji. V obeh povestih vidimo, kako globoko je posegel Dostojevskij v človeško

dušo in kako mojstrsko jo je razgrnil pred našimi očmi v vseh njenih tudi najskrivnejših tresljajih in gibih. Prelagatelj je dodal prevodu življenjepis Dostojevskega in literarno skico o slovenskih prevodih njegovih del. Pričujoča knjiga je nov korak do cilja, namreč do vsega Dostojevskega v slovenskem prevodu.

Zadnje vesti.

K demisiji vlade.

LDU. Beograd, 15. februarja. Včeraj ob 16.30 uri je predsednik sedanje vlade, Davidović, predložil regentu v podpis ukaz, ki zahteva razpust sedanjega začasnega narodnega predstavništva, hrvatskega sabora, srbske narodne skupštine in ostalih pokrajinskih reprezentacijskih korporacij, ki zahteva nadalje volitve za ustavodajno skupščino na dan 24. maja t. l. po srbskem volilnem redu. Ta bi se imel preurediti in razširiti na vse kraljestvo. Ustavodajna skupščina bi se sešla dne 9. junija. Ker regent Davidovičevega predloga ni sprejel, se je ministrski predsednik vrnil v ministrsko predsedništvo, kjer so bili zbrani vsi ministri. Na ministrskem posvetovanju, ki je trajalo malo časa, so sklenili, da vlada poda ostavko ter so takoj sestavili tozadevno besedilo. Ministrski predsednik Davidović je ob 19. ponovno šel k regentu ter pismeno podal ostavko, ki jo je regent sprejel.

Važna izjava Nittija.

LDU Pariz, 15. februarja. Londonski poročevalec lista »Matin« doznava baje iz dobrega vira, da je Nitti koncem včerajšnje seje vrhovnega sveta podal važno izjavo. Sporočil je Lloyd Georgu in Millerandu, da bo Italija, prisiljena pomagati si z londonskim paktom, dala zasedeni Dalmaciji popolno avtonomijo z vsemi iz tega izvirajočimi pravicami. Poročevalec dostavlja, da mora ta izjava izpremeniti vsa posvetovanja o jadranskem vprašanju.

Čehoslovaki čistijo.

DKU Budimpešta, 15. februarja. MKU poroča: V Budimpešto prihajajo vedno večje trume beguncev iz po Čehoslovakijskih zasedenih ozemelj, katere so tamošnje oblasti pozvale, da morajo v teku 8 dni zapustiti čehoslovaško ozemlje. Izgoni se vrše vsled tega, ker ti ljudje nočejo priseči zvestobe novi državi. Vsak, ki se izjavi, da noče postati čehoslovaški državljan, mora v teku omenjenega roka zapustiti domovino ter iskati zavetišča drugod.

Razne vesti.

Usoda vojne mornarice osrednjih držav. Kakor znano se je svoječasno predlagalo, naj se vojna mornarica Nemčije, Avstrije, Bolgarske in Turčije v znak zmage »pacifizma« potopi sredi oceana. Sedaj pa se je sklenilo, da se to brodovje razdere, iz njegovih sestavnih delov pa zgradijo trgovske ladije za aliirane in asociirane države.

Turkinje se modernizirajo. V Tirani v Albaniji je ustanovil italijanski Rdeči križ delavnico za šivilje, ki jih posečajo pridno tudi turške žene, ter si tam naročajo moderne ženske obleke. Tudi sicer se ne brigajo veliko za stare tradicije ter hodijo nekatere tudi že na ulico ne da bi si zakrile obraz.

Požrtvovalen državljan. Uredništvu londonskih „Times“ je poslal neznanec 120.000 funtov šterlingov v svrhu, da pomore državi plačati vojne dolgove. Imena ne pusti objaviti, želi pa, da bi našel obilo posnemalcev.

Velikanski orel. Neki inomoški lovec je ustrelil te dni velikanskega orla nenavadne vrste, kakršnih doslej v Evropi še ni bilo. Sodi se, da se je orel priklatil iz Azije, najbrž iz Kavkaza.

Rdeče pleme bo izumrlo. »Orkansas Gazette« piše, da bo indijsko rdeče pleme v severni Ameriki kmalu izumrlo. Bolj nego alkohol jih uničuje dotik s civilizacijo. Živijo v Indian teritory in jih je še okoli 350.000. Pleme je bogato, ker poseduje rude, gozdove, petrolejske vrelce in pašnike. V zadnjih desetletjih so se začeli baviti tudi s trgovino ter so tako prišli v dotik s svetom. Zelo se tudi ženijo s belim plemenom zlasti z Italijani, ki so naseljeni v njihovi bližini. Otroci iz teh zakonov niso več rdečebakreni, ampak belobakreni; otroci teh, pa navadno beli. V 50 letih ne bo najbrž nobenega Indijanca več.

Čehi in Donava. Čehi, ki so uvideli važnost Donave kot srednjeevropske prometne žile, stopajo v donavskem brodarstvu v prvo vrsto. Donavsko parobrodno društvo, ki je bilo osnovano še leta 1829 s kapitalom 60.480.000 K, je imelo v posesti 47 parobrodov za tovorni promet in 859 vlačilcev. Večino delnic so imeli v rokah Čehi, sedaj pa so pokupili vse delnice, ki so se doslej nahajale v posesti Habsburžanov. Razen tega poseduje Čehoslovaška še 20 parobrodov, 7 vlačilcev in 70 ladij za tovore.

Bratislava — največja rečna luka v Evropi. Slovaški minister Šrobar je izjavil, da bo zgradila češkoslovaška vlada v Bratislavi največjo rečno luko v Evropi.

Ribiška zadruga na Ohridskem jezeru. Ribiči iz okolice Ohridskega jezera, ki je jako bogato najboljših rib, so osnovali novo ribiško zadrugo. Zadruga bo zgradila tovarno za konserviranje rib, kakor tudi delavnico za pletenje ribiških mrež in košev. Zadruga zahteva od vlade, da ji da jezero v zakup ter je pripravljena odstopiti za to vladi 20% od čistega dobička. Na ta način bi imela država od Ohridskega jezera 600.000 dinarjev več dohodkov, nego jih je imela doslej.

Izdaja: Tiskovna zadruga.

Odgovorni urednik: Fr. Voglar.

Tiska „Mariborska tiskarna“, Maribor.

Mala oznanila.

Učenec, zmožen slovenskega in nemškega jezika, se sprejme takoj. Resnik, trgovina z mešanim blagom, Maribor-Krčevina 203. 2—2

Sobo lepo opremljeno, išče gosp. Majer, Hotel »Union«.

Pisalni stroj dobro ohranjen, se prodaja. Naslov v upravnishtvu.

Šivalni stroj dobro ohranjen, se prodaja. Naslov v upravnishtvu.

Na prodaj je več skoraj novih pihal (godbenih instrumentov). Oglasiti se je pri upravi lista pod »Godalo«.

En otročji voziček, dobro ohranjen, se prodaja. Lenaugasse 15 na dvorišču levo.

JAJCA

ima vsaki dan za oddati Anton Tonejc & drug, Mlinska ulica 23. 2—1

Narodno-socijalistična mladina

vabi na

SLOVO PREDPUSTA

ki se vrši

Jutri 17. februarja v vseh treh dvoranih Narodnega doma.

Začetek ob 20. (8.) uri zvečer.

Restavracija na južnem kolodvoru v Mariboru

se priporoča potujočemu občinstvu.

Priznana izborna kuhinja.

Pristna vina in sveže pivo.

Fr. Stickler.

A. Vertnik

trgovina z mešanim blagom in premogom

Sodnijska ulica 17

☛ priporoča se občinstvu. ☚

Raznašalci časopisov

invalidi, dobe lep zaslužek. Zglase naj se v upravnishtvu „Mariborskega delavca“.

Občinska hranilnica v Mariboru

(prej Gemeinde-Sparkasse)

Župnijska ulica št. 2 (Pfarrhofgasse Nr. 2)

v lastni hiši.

Stanje hranilnih vlog K 42,442.640·26

Rezervni fondi K 2,749.997·67

==== Shramba za pupilske hranilne knjižice itd. ====

Sprejema vloge na hranilne knjižice in tekoči račun po najvišji točasno običajni obrestni meri.

Uradije vsak dan od 8.—12. ure razun nedelje in praznikov.